

## ΤΟ ΣΟΛΦΕΖ ΕΙΣ ΤΑ ΩΔΕΙΑ

Τὸ ἄσχοπον ἴσως καὶ ἄγονον τῆς διδασκαλίας μερικῶν θεωρητικῶν μαθημάτων, εἶναι ἐκεῖνο ποῦ συντελεῖ συχνὰ γιὰ τὴν περιφρόνησιν τῶν μαθημάτων αὐτῶν. Ὡς τὸ μεγαλύτερον ὄλον τῶν κακῶν σχετικῶς θὰ ὑποδεικνύωμεν τὴν μὴ πρακτικότητά τῆς μεθόδου καὶ τὴν τελειᾶ ἀχρηστότητα τοῦ μαθήματος τοῦ Σολφέζ (IV καὶ V τεύχος).

Κυρίως πρόκειται διὰ τὸ Σολφέζ ὡς ὑποχρεωτικὸν καὶ ὄχι ὡς εἰδικόν. Δημιουργεῖται δυστυχῶς ἢ ἐντόπως ὅτι τὸ κυριαρχοῦν, εἰς τὰ Ὁδεῖα, δι' ὄλους ἀνεξαιρέτως τοὺς μαθητάς, εἶναι τὸ σολφέζ, ἀφ' οὗ αἱ ἀπαιτήσεις τῶν ἐξετάσεων διὰ τὰς ἐκτελεστικὰς ἱκανότητας ὀχιούδιν πρὸ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Σολφέζ. Εἰς ὅλας τὰς προηγμένας χώρας καταβάλλονται προσπάθειαι διὰ τὴν ἀπλοποίησιν καὶ τὸ ξεκάρφωμα ἀπὸ τοῦ περιττῶν φορτίου τῶν διδασκομένων μαθημάτων, τόσο δὲ μᾶλλον ἀπὸ φορτίου ποῦ δὲν ἔχει εἰς τὴν ζωὴν καμμίαν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν.

Δὲν θὰ ἦτο λοιπὸν ἄσχοπον νὰ ὑποδείξωμεν τὸ ἄγονον καὶ περιττὸν βάρος ποῦ ἐπιβαρύνει τὶς πλάτες τῶν δυστυχισμένων μαθητῶν χωρὶς κανένα λόγον.

Τὶ εἶναι παραδείγματός χάριν τὸ IV καὶ V τεύχος τοῦ Σολφέζ;

Εἶναι ἡ ἀνάγνωσις εἰς τὰ κλειδιὰ sol καὶ fa, εἰς τὰ τρία εἶδη τοῦ κλειδιοῦ do καὶ ἡ ἀνάμειξις καὶ εἰς τὰ πέντε κλειδιὰ.

Ἀφίροντες κατὰ μέρος τὰ κλειδιὰ sol καὶ fa, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν μίον ἀπὸ τὰς βάσεις τῆς μουσικῆς ἀναγνώσεως, ἄς στρέψωμεν τὴν προσοχήν μας εἰς τὸ κλειδι do.

Μὲ τὸ πλεόν ἀσθητῶν ὕψος εἰς τὰς ἐξετάσεις ζητεῖται ἀπὸ τὸν μαθητὴν νὰ κατέχη τὴν ἐλευθέραν ἀνάγνωσιν τόσοσιν καθὲ κλειδιοῦ ξεχωριστὰ, ὅσων καὶ τῶν μικτῶν.

Μόνον του ξεπετιέται τὸ ἐρώτημα, 1) ἔχει ἄραγε εἰς τὴν ζωὴν καμμίαν ἐφαρμογὴν αὐτὴ ἡ βαρυτάτη ἐργασία, ποῦ καταντᾷ καθαρῶς παπαγαλιστικὴ ἀποστήθισις; καὶ 2) ποῖα τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐργασίας αὐτῆς;

Εἰς τὴν πρώτην ἐρώτησιν ἡ ἀπάντησις θὰ εἶναι ἡ ἑξῆς:

Ἐξερχόμενος τοῦ Ὁδείου ὁ μαθητὴς δὲν θὰ συναντήσῃ σχεδὸν εἰς τὴν πρακτικὴν, τοὺς ἄλλοιτε ἐχθρούς του. ὑπὸ μορφήν κλειδιῶν do, τόσο δὲ μᾶλλον ὑπὸ τὴν μικτῶν των μορφήν, ἐκτός ἂν θελήσῃ νὰ κάμῃ ἀρχαιολογικὰς ἐρεῦνας εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν χειρογράφων καὶ γενικῶς τῶν ἀπρηχαιωμένων ἐκδόσεων τῶν μεταστάντων εἰς τὴν βασιλείαν τῶν σκιῶν, διδασκάλων. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν θὰ εὕρῃ ἀρκετὴν ποσότητα, παλαιῶν ἐκδόσεων ποῦ μετεγράψαν, πρὸ πολλοῦ, εἰς τὴν νοητὴν δι' ὄλους γλώσσαν τῶν κλειδιῶν sol καὶ fa.

Μήπως ὑπάρχουν τόσα συνθῆται ποῦ νὰ γράφουν εἰς τὰ κλειδιὰ soprano, mezzo-soprano, tenore ἢ βαρυτόνου;

Ἐὰν ὀρῶμενοι ἀπὸ τοιαύτας ἀρχαιολογικὰς ἰδέας ἠθέλωμεν τὰ ὑπερασπίση, διατὶ τότε νὰ μὴ ἐκμανθάνωμεν τὰ παλαιογαλλικὰ καὶ μπασοπροφοντικὰ κλειδιὰ, καθὼς καὶ τὴν σημειογραφίαν; Μὲ ἄλλα λόγια νὰ μετατρέψωμε τὰ καθαρῶς μουσικὰ ἰδρύματα εἰς μουσικο-ἀρχαιολογικὰ ἰνστιτούτα;

Καμμὰ δικαιολογία δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ἀδιόρθωτοι συντηρητικοὶ οἱ ὁποῖοι ὑπεραμύονται τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ τοῦ κλειδιοῦ καὶ τῶν παραλλαγῶν του, ἀπλῶς ὡς ἐγκύμνασιν τοῦ μυαλοῦ, εἰς τὴν πρᾶξιν ἀποθαρρύνονται, διότι οἱ μαθηταὶ ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἐλευθέραν ἐγκύμνασιν εἰς τὰ δυσκολώτερα τεμάχια τῶν «εἰδικῶν κλειδιῶν» τοῦ σολφέζ δὲν εἶνε εἰς θέσιν, à livre

ouverte, να ἀναγνώσουν μελωδίας μέσης δυσχερείας εἰς τὰ κλειδιά τῆς κοινῆς χρήσεως τοῦ sol καὶ fa, γιὰ νὰ μὴ ἀναφέρωμε τὸ κλειδί do.

Καὶ τὸ συμπέρασμα; Τὶ μᾶς λέει ἡ σκληρὰ πραγματικότητα; Ἡ πραγματικότητα αὐτὴ μαρτυρεῖ ὅτι ἡ ὅλη ἐργασία τοῦ IV καὶ V τεύχους τοῦ Σολφῆζ, περιορίζεται εἰς τὴν ἐκ στήθους μηχανικὴν ἐκμάθησιν μελωδιῶν καὶ ὀνομασιῶν κατὰ μίαν οἰανδήποτε ὀριωμένην κατάταξιν, πρᾶγμα ποῦ ἀρμόζει μᾶλλον σὲ παλαιόλον παρὰ σὲ ἄνθρωπον. Ἡ δὲ πραγματικότητα αὐτὴ εἶνε καὶ ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν δοθεῖσαν ἀνατέρω δευτέραν ἐρώτησιν.

Ἐντεῦθεν καὶ τὸ συμπέρασμα, ὅτι παρομοίως φέσεως διδασκαλία τοῦ Σολφῆζ, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι βιώσιμος. Ἡ σπουδαιότερα παράγραφος ἢ ἀποτελοῦσα τὸν ἀκρογωνιαίον λίθον τοῦ Σολφῆζ εἶναι σαθροτάτη.

Πολὺ ὀλίγη προσοχὴ ἔχει δοθεῖ εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ. Ἡ ἐκμάθησις τῶν διαστημάτων πρέπει νὰ γίνῃ ἢ βάσις τοῦ ὅλου μαθήματος τοῦ Σολφῆζ.

Ἡ ἔξ ἀκοῆς ἐκμάθησις τῶν διαστημάτων, ὁ σχηματισμὸς καὶ ἡ εὐχερὴς ἀνάγνωσις των εἰς ὅλα τὰ εἶδη καὶ εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας καθὼς καὶ ἡ ὑπαγόρευσις, πρέπει νὰ γίνεται παραλλήλως μὲ τὸ πρόγραμμα τῆς μελωδικῆς ἀναγνώσεως τοῦ Σολφῆζ μέχρι τελειοποιήσεως δηλαδὴ τῆς à l'ivre ouverte ἀναγνώσεως.

Συγχρόνως, ὅλη ἡ πολυετής αὐτὴ ἐργασία, εἶνε ἀπαραίτητος νὰ συντομευθῇ εἰς τρία ἔτη, νὰ ἐλαττωθῇ ἡ ἀνάγνωσις εἰς τὰ κλειδιά τοῦ do, (ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν καθαρῶς ἱστορικὴν τὸν σημασίαν) νὰ καταργηθῇ ἡ ἀνάγνωσις εἰς τὰ μικτὰ κλειδιά, καὶ τέλος νὰ αὐξηθῇ κατὰ τάξιν διαβαθμίσεως δυσχεριῶν, ἢ ποσότης τῶν γυμνασμάτων εἰς τὰ κλειδιά sol καὶ fa.

Πρέπει ἐπὶ πλέον νὰ δοθῇ ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύτερα προσοχὴ εἰς τὴν τριετὴ ὑποχρεωτικὴν ἐκμάθησιν τοῦ κλειδοκυμβάλου δι' ὅλους τοὺς φοιτῶντας.

Μόνον ὑπὸ τοιοῦτους ὄρους εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθοῦν θετικὰ ἀποτελέσματα.

Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι, τὸ ζήτημα τῆς διευθετήσεως τοῦ Σολφῆζ εἰς τὰ μουσικὰ μας ἰδρύματα θὰ προκαλέσῃ τὴν σοβαρὰν προσοχὴν τῶν μουσικῶν μας κύκλων, διὸ τὴν ἀναγκαίαν πλέον κατάρτιον προγράμματος διδασκαλίας αὐτοῦ τοῦ μαθήματος.

ΑΡ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΩΦ

## Η "ΜΟΔΙΣΤΡΟΥΛΕΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ", ΤΟΥ Κ. Χ. ΧΑΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἐγκαινιάζω τὴν καινούρια σελίδα τῶν «Μουσικῶν Χρονικῶν» γιὰ τὴν ἐλαφρὰ μουσικὴ μὲ τίς «Μοδιστροῦλες τῆς Ἀθήνας» τοῦ κ. Χ. Χαίροπουλου.

Πρὶν ἀρχίσω νὰ μιῶ γι' αὐτὸ θὰ πῶ γενικὰ πῶς τὰ τελευταῖα χρόνια ἡ σύγχρονη ἑλληνικὴ Ὀπερέττα προσώδευσεν ὑπὸ ἐποχὴν καλαισθησίας. Δὲ θὰ λημονήσω ποτὲ τὴν ἐντύπωσιν ποῦ εἶχα ὅταν πρὸ πέντε νομίζω ἐτῶν ἄκουσα καὶ παρακολούθησα μερικὰ σύγχρονα ἔργα ἐλαφρῶς μουσικῆς. Μέσα μου ρώταγα διαρκῶς ποῦ εἶνε τὸ λεπτὸ τσουχερὸ ἑλληνικὸ πνεῦμα, τὸ πνεῦμα αὐτὸ τὸ εἰρωνικὸ ποῦ ἐθαύμασα στοὺς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ παραδείγματος χάριν!